

Het Netwerk Verpleegkundig Specialisten Maatschappij en Gezondheid (voorheen Netwerk VS Preventieve Zorg)

Kim Bischoff, Jantsje Sietsma-Elzinga en Ingrid Brokx

K. Bischoff MANP, verpleegkundig specialist AGZ, JGZ Almere, Almere

J. Sietsma -Elzinga MANP, verpleegkundig specialist AGZ, Zorggroep-ONL, Emmeloord/Zorg in Perspectief, Oosterwolde (GLD)

I. Brokx MANP, verpleegkundig specialist preventieve zorg, freelance JGZ, Almere

Aanleiding

Een relatief klein aantal verpleegkundig specialisten is werkzaam in de maatschappelijke gezondheidszorg. Daarom is netwerken van groot belang. Het netwerk Verpleegkundig Specialisten Maatschappij en Gezondheid (Netwerk VS M&G, voorheen Netwerk VS Preventieve Zorg) is 15 jaar geleden opgericht door Ingrid Brokx. Zij rondde in 2003 de opleiding MANP in Utrecht af en werd de eerste nurse practitioner in de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Ingrid sloot zich na haar opleiding gelijk aan bij de vakgroep Jeugd van de V&VN, onderdeel van de vakgroep M&G (maatschappij en gezondheid). Door het contact dat ze zocht met collegae jeugdverpleegkundigen die ook de MANP volgden, ontstond een netwerk.

De focus van het netwerk was in eerste instantie elkaar te steunen bij de positionering en salariëring (FWG) binnen de eigen organisaties. Daarbij kwam al snel het accent op landelijke profilering door deelname aan project- en werkgroepen, presentaties van 'Best Practices' op symposia en studiedagen en organiseren van minisymposia. Binnen het netwerk waren met name in de JGZ betrokken verpleegkundig specialisten werkzaam. Door toedoen van Marja van Kuppevelt sloten ook verpleegkundig specialisten aan die werkzaam zijn binnen de arbodienst, infectieziekten, reizigersvaccinaties, tuberculose, de seksuele gezondheidszorg en enkele in combinatie met de wijkverpleging. Op dit moment zijn ongeveer 68 verpleegkundig specialisten bij het netwerk aangesloten.

Missie en visie

De verpleegkundig specialist zal de komende jaren een steeds belangrijkere positie innemen binnen de positieve gezondheidszorg.¹ Er is nog nooit zoveel aandacht geweest voor preventie en de extramurale zorg. Hier ziet het netwerk een belangrijke rol voor zich weggelegd zowel op micro-, meso- en macroniveau.

Onze missie is gezamenlijk naar buiten te treden naar gemeenten, zorgverzekeringen, de brede maatschappelijke context en de beroepsvereniging V&VN. Het netwerk wil zich sterk maken om een volwaardige en niet weg te denken partner te zijn bij het ontwikkelen van landelijke richtlijnen, zorgstandaarden en initiëren en uitvoeren van verpleegkundig/wetenschappelijk onderzoek.² Daarnaast ondersteunen de leden elkaar bij het zetten van strategische stappen binnen de verschillende organisaties.

Er is verbinding gezocht met het Landelijk Netwerk VS en onlangs is een factsheet ontwikkeld waarin de functie van VS werkzaam in de JGZ staat beschreven. Deze is nu toegevoegd op de website van de V&VN VS.³

Het netwerk heeft ervoor gezorgd dat een verpleegkundig specialist deelneemt aan de landelijke JGZ Richtlijn Advies Commissie (RAC) met als resultaat dat in elk van de inmiddels 30 richtlijnen nu een voetnoot is opgenomen waarin de VS wordt genoemd. Daarnaast zijn in 2014 gesprekken geïnitieerd met de Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland (AJN), de beroepsvereniging van Jeugdartsen, onder leiding van het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), wat heeft

geresulteerd in een werkdocument waarin de functie van de VS helder is beschreven als onderdeel van het JGZ-team.⁴

Binnen ons werkveld zijn nog steeds artsen die moeite hebben om de bevoegdheden van de verpleegkundig specialist te accepteren. Gelukkig houdt dat de ontwikkeling niet tegen. Sterker nog, het aantal verpleegkundig specialisten werkzaam in de maatschappelijke gezondheidszorg neemt toe en het aantal artsen en organisaties die de nieuwe functie van de VS omarmen ook. In de maatschappelijke gezondheidszorg ligt de nadruk vooral in het preventief behandelingspectrum. Binnen het sociale domein is een verbindende rol weggelegd voor de verpleegkundig specialist. Ingrid: 'De specifieke expertise van een VS zit bij hoog-complexe zorg; kwetsbare groepen die niet passen in het reguliere pakket van zorg. Waar die reguliere zorg ophoudt, kan een VS beginnen; mensen voor wie eigen verantwoordelijkheid en afspraken nakomen moeilijk is en die nogal eens steken laten vallen; dingen doen die de jeugdverpleegkundige en de jeugdarts niet altijd doen, buiten de gebaande paden durven wandelen.'⁵

Nieuwe leden meer dan welkom

De aandacht voor preventie en maatschappelijke gezondheidszorg dichtbij de mens en zijn omgeving groeit. Wij zijn expert op dat gebied en willen ons graag steeds meer laten zien. Nieuwe leden zijn meer dan welkom om ons netwerk te versterken en om te kunnen participeren in vakgroepen en netwerken. Ook verpleegkundig specialisten in de wijkverpleging of dementiezorg kunnen zich bij ons aansluiten. Ook als je niet veel tijd hebt, ben je van harte welkom. Samen staan we sterk.

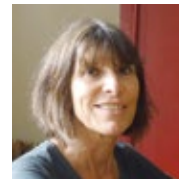
Literatuur

- 1 Huber M. Naar een nieuw begrip van gezondheid: Pijlers voor positieve gezondheid. Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen 2013;91:133-4.
- 2 Bischoff K, Sietsma-Elzinga J. Beleidsplan VS M&G 2021-2023. Netwerk verpleegkundig specialisten maatschappij en gezondheid (okt. 2021).
- 3 Landelijk netwerk VS M&G. Samenwerken met de verpleegkundig specialist werkzaam in de Jeugdgezondheidszorg. Factsheet (okt. 2021).
- 4 Kamphuis M, Kuppevelt M, Boerwinkel M. Samen voor de jeugd, het goud van de jeugdgezondheidszorg glanzend houden. V&VN, AJN, NVDA (okt. 2016).
- 5 De Vries J, Kobussen M, Brink W. Bevlogen verhalen van jeugdverpleegkundigen toen, nu, straks (sept. 2019).

De auteurs hebben geen financiële banden met de farmaceutische industrie, ontvangen geen onderzoeksgeld van commerciële partijen en hebben geen bedrijfsbelangen of andersoortige financiële relaties met betrekking tot dit onderwerp.

Kim Bischoff

Kim Bischoff, werkzaam als VS in Almere Stad en het asielzoekerscentrum. Werkt samen met collega's jeugdzorg rondom beschikkingen voor kinderen met een medische geschiedenis. Actief bij: V&VN vakgroep Jeugd, lid van de Landelijke Borstvoedingsraad, meegewerkt aan de *Multidisciplinaire Richtlijn Borstvoeding* en de daaruit voortvloeiende e-learning. Linking pin tussen vier belangrijke netwerken: het Netwerk VS M&G, de vakgroep Jeugd van de V&VN, het Landelijk Netwerk VS en de wetenschappelijke commissie jeugdverpleegkundigen.

Jantsje Sietsma

Jantsje Sietsma, begonnen als allround wijkverpleegkundige, later als jeugdverpleegkundige en videohometrainer, aandachtsfunctionaris kindermishandeling. Sinds 2008 verpleegkundig specialist waar zij zich inzette voor de zorg voor prematuren en een samenwerking ontstond tussen de jeugdgezondheidszorg en verschillende ziekenhuizen (o.a. Isala klinieken, MC Zuiderzee). Actief lid van vakgroep Jeugd, ingezet bij het ontwikkelen van richtlijnen (o.a. standpunt preventie van VGV, richtlijn NAH), accreditatiebeoordelaar en lid geweest van de visitatiecommissie van de V&VN. Houdt zich als zzp'er en in dienstverband bezig met het bevorderen van kwaliteit van zorg en het versterken van de rol van de verpleegkundige en de VS bij diverse zorgorganisaties. Ook praktijkopleider voor de VIOS.

Ingrid Brox

Ingrid Brox, meer dan 30 jaar werkzaam geweest in gezondheidscentra in Almere. Eerste verpleegkundig specialist in de jeugdgezondheidszorg met baanbrekend werk over taakherschikking. In 2012 geëerd door het Florence Nightingale Instituut. Gekozen als een van de 100 verpleegkundige leiders van Nederland vanwege haar rol als trendsetter voor de toekomstige generatie verpleegkundigen. Actief lid van de vakgroep Jeugd van de V&VN, oprichter van het netwerk Preventieve Zorg VS en mede oprichter van de wetenschappelijke commissie van jeugdverpleegkundigen. Lid van de commissie ZonMw-richtlijnen.

In memoriam

Marja van Kuppevelt was werkzaam in de psychiatrie en daarna allround wijk- en jeugdverpleegkundige. Werd in 2008 verpleegkundig specialist en kort hierna voorzitter van de vakgroep Jeugd binnen de afdeling M&G van de V&VN. Zij leverde een belangrijke bijdrage aan het tot stand komen van de documenten *Expertisegebied van de jeugdverpleegkundige en SAMEN VOOR DE JEUGD het goud van de jeugdgezondheidszorg glanzend houden*. Op het internationaal EUSUHM-congres hield zij presentaties over het expertisegebied van de jeugdverpleegkundige. In 2018 ging ze als Public Health Nurse op Saba aan de slag en heeft daar gezorgd voor kwaliteitsverbetering door diverse implementaties en versterking van de samenwerking met collega's van de andere Caribische eilanden. Zij overleed na een kortstondig ziekbed in juli 2020.